

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Bestuur Kwaliteit en Veiligheid

Afdeling Metrologie

Metrologische Dienst

Metrologische Reglementering

**Koninklijk besluit van 8 januari 1992 betreffende de
voedingswaarde-etikettering van voedingsmiddelen**

(BS 1992 02 21)

Koninklijk besluit van 8 januari 1992 betreffende de voedingswaarde-etikettering van voedingsmiddelen (BS 1992 02 21)

BOUDEWIJN, Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

Gelet op de wet van 24 januari 1977 betreffende de bescherming van de gezondheid van de verbruikers op het stuk van de voedingsmiddelen en andere producten, inzonderheid op artikel 2 en artikel 7, § 1, gewijzigd door de wet van 22 maart 1989;

Gelet op de richtlijn 90/496/EEG van 24 september 1990 van de Raad van de Europese Gemeenschappen inzake de voedingswaarde-etikettering van levensmiddelen;

Gelet op de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, inzonderheid op artikel 3, § 1, gewijzigd bij de wetten van 9 augustus 1980, 16 juni 1989 en 4 juli 1989;

Gelet op de dringende noodzakelijkheid;

Overwegende dat de dringende noodzaak gerechtvaardigd wordt door het feit dat de reglementering inzake de voedingswaarde-etikettering ten laatste op 1 april 1992 moet in werking treden en dat aan de fabrikanten voldoende tijd moet gegeven worden om er zich mee in overeenstemming te brengen;

Op de voordracht van Onze Minister van Sociale Zaken en Onze Staatssecretaris voor Volksgezondheid,

Hebben Wij besloten en besluiten Wij:

Artikel 1. Voor de toepassing van dit besluit wordt verstaan onder:

1° *voedingswaarde-etikettering, nutritionele etikettering*: alle in de etikettering aangebrachte gegevens met betrekking tot:

- a) de energetische waarde;
- b) de volgende voedingsstoffen:
 - eiwitten of proteïnen;
 - koolhydraten of gluciden;
 - vetten, vetstoffen of lipiden;
 - voedingsvezels;
 - natrium;
 - de in de bijlage bij dit besluit genoemde vitaminen en mineralen.

2° *bewering inzake de voedingswaarde*: elke aanduiding, elke afbeelding en elke andere reclameboodschap waarmee wordt gesteld, de indruk wordt gewekt of die impliceert dat een voedingsmiddel bepaalde eigenschappen heeft met betrekking tot:

- de energetische waarde (calorische waarde) daarvan,
- een gereduceerde of verhoogde energetische waarde of
- het ontbreken van energetische waarde, en/of de voedingsstoffen die het:
 - bevat,
 - in geringere of grotere hoeveelheden bevat,
 - niet bevat.

Kwalitatieve of kwantitatieve aanduidingen betreffende een voedingsstof gelden niet als bewering inzake de voedingswaarde, indien zij door de reglementering zijn voorgeschreven.

Onze Minister kan in bepaalde gevallen beslissen of aan de voorwaarden in dit punt voldaan is.

- 3° *eiwitten, proteïnen*: het eiwitgehalte berekend aan de hand van de volgende formule : eiwit = totaal stikstof (volgens Kjeldahl) x 6,25.
- 4° *polyolen*: de voor de voeding geschikte stoffen die in de plaats van suikers kunnen worden gebruikt en die twee of meer hydroxylgroepen maar geen andere functionele groepen dan hydroxylgroepen bevatten.
- 5° *koolhydraten, gluciden*: de koolhydraten die in het menselijk organisme worden gemetaboliseerd, met inbegrip van de polyolen.
- 6° *suikers*: de in de voedingsmiddelen aanwezige mono- en disacchariden, met uitzondering van de polyolen.
- 7° *vetten, lipiden*: alle lipiden, daarin begrepen de fosfolipiden.
- 8° *verzadigde vetzuren*: vetzuren zonder dubbele binding.
- 9° *enkelvoudige onverzadigde vetzuren*: vetzuren met één cis-cis dubbele binding.
- 10° *meervoudige onverzadigde vetzuren*: vetzuren met cis-cis dubbele bindingen met daartussen een methyleengroep.
- 11° *verzadigde vetten*: vetten die hoofdzakelijk verzadigde vetzuren bevatten.
- 12° *onverzadigde vetten*: vetten die hoofdzakelijk onverzadigde vetzuren bevatten.
- 13° *voedingsvezels*: de bestanddelen van de voedingsmiddelen die normaal niet door de lichaamseigen enzymen van de mens afgebroken worden.
- 14° *gemiddelde waarde*: de waarde waardoor de hoeveelheid van een voedingsstof in een bepaald voedingsmiddel het best wordt weergegeven en waarin rekening is gehouden met seizoenschommelingen, consumptiepatronen en andere factoren waardoor de reële waarde kan variëren.
- 15° *aanbevolen dagelijkse hoeveelheid, ADH*: de hoeveelheid van een nutriënt die door een normaal persoon gemiddeld dagelijks zou moeten verbruikt worden.
- 16° *instellingen*: restaurants, ziekenhuizen, kantines en soortgelijke inrichtingen.
- 17° *collectieve reclamecampagne*: een reclamecampagne die niet slaat op voedingsmiddelen van één bepaald merk of van één bepaalde fabrikant of handelaar maar op een bepaald soort voedingsmiddelen zonder onderscheid van merk, fabrikant of handelaar.
- 18° *Minister*: de Minister tot wiens bevoegdheid de Volksgezondheid behoort.

Artikel 2. § 1. De bepalingen van dit besluit zijn van toepassing op de voedingswaarde-etikettering van voedingsmiddelen die bestemd zijn om als zodanig aan de eindverbruiker of om aan instellingen te worden geleverd.

§ 2. De bepalingen van dit besluit laten de toepassing onverlet van algemene en bijzondere regelingen betreffende:

- 1° de aanwezigheid van bepaalde nutriënten in voedingsmiddelen;
- 2° de etikettering van en de reclame voor voedingsmiddelen.

§ 3. De bepalingen van dit besluit zijn niet van toepassing op natuurlijk mineraal water en op ander water bestemd voor menselijk verbruik.

Artikel 3. § 1. Behoudens de bepalingen van § 2 is voedingswaarde-etikettering facultatief.

§ 2. Voedingsmiddelen, waarvoor in de etikettering, in de aanbiedingsvorm of in de reclame een bewering inzake de voedingswaarde voorkomt, mogen slechts in de handel worden gebracht indien de etikettering van deze voedingsmiddelen voorzien is van een nutritionele etikettering onder de voorwaarden bepaald in de artikelen 4 tot 9.

§ 3. De bepaling van § 2 is niet van toepassing in het geval van collectieve reclamecampagnes voor voedingsmiddelen.

Artikel 4. Bij voedingswaarde-etikettering bestaat de te verstrekken informatie uit de gegevens van groep 1 of van groep 2, in de hierna genoemde volgorde:

Groep 1

- a) de energetische waarde;
- b) de gehalten aan eiwitten, koolhydraten en vetten.

Groep 2

- a) de energetische waarde;
- b) de gehalten aan eiwitten, koolhydraten, suikers, vetten, verzadigde vetzuren, voedingsvezels en natrium.

Artikel 5. § 1. Indien een bewering inzake de voedingswaarde op suikers, verzadigde vetzuren of verzadigde vetten, voedingsvezels of natrium betrekking heeft, bestaat de te verstrekken informatie uit de gegevens van groep 2 en van artikel 4.

§ 2. In de voedingswaarde-etikettering mogen daarenboven de gehalten van één of meer van de volgende stoffen worden vermeld:

- zetmeel;
- polyolen;
- enkelvoudig onverzadigde vetzuren;
- meervoudig onverzadigde vetzuren;
- cholesterol;
- de in de bijlage van dit besluit genoemde vitaminen en mineralen die in significante gehalten overeenkomstig deze bijlage aanwezig zijn.

§ 3. Vermelding van de gehalten van de stoffen die behoren tot of bestanddelen zijn van één van de categorieën van de in artikel 4 of artikel 5, § 2, genoemde stoffen is verplicht wanneer ten aanzien van deze stoffen een bewering inzake de voedingswaarde wordt gebruikt.

Indien verwezen wordt naar één of meer met naam genoemde vitaminen of mineralen, dan moeten de gehalten van de genoemde vitaminen of mineralen aangegeven worden. Indien verwezen wordt naar vitaminen of mineralen zondere nadere specificatie, dan moeten de gehalten van alle in de bijlage genoemde vitaminen of mineralen vermeld worden.

Tevens moet, wanneer het gehalte aan meervoudig onverzadigde vetzuren en/of aan enkelvoudig onverzadigde vetzuren en/of cholesterol wordt vermeld, ook het gehalte aan verzadigde vetzuren worden vermeld.

Artikel 6. Bij de bespreking van de te vermelden energetische waarde moet van de volgende omrekeningsfactoren gebruik worden gemaakt :

- koolhydraten	4 kcal/g - 17 kJ/g (met uitzondering van polyolen)
- polyolen	2,4 kcal/g - 10 kJ/g
- eiwit	4 kcal/g - 17 kJ/g
- vet	9 kcal/g - 37 kJ/g
- alcohol (ethanol)	7 kcal/g - 29 kJ/g
- organische zuren	3 kcal/g - 13 kJ/g

Artikel 7. § 1. De energetische waarde en het gehalte aan voedingsstoffen of bestanddelen daarvan moeten in cijfers worden aangegeven.

De desbetreffende waarden worden in de volgende eenheden uitgedrukt :

- de energetische waarde: in kJ en in kcal;
- eiwit, koolhydraten, vet (uitgezonderd cholesterol), voedingsvezels, natrium : in gram (g);
- cholesterol: in milligram (mg);
- vitamines en mineralen: in de in de bijlage genoemde eenheden.

§ 2. De te verstrekken informatie wordt per 100 g of per 100 ml vermeld.

Voorts kan deze informatie per in de etikettering aangegeven hoeveelheid worden verstrekt dan wel per portie, mits het aantal porties in de verpakking wordt vermeld.

§ 3. De vermelde gehalten moeten betrekking hebben op het voedingsmiddel zoals dit te koop wordt aangeboden.

Nochtans mogen deze gehalten betrekking hebben op het verbruiksklare voedingsmiddel bereid volgens de gebruiksaanwijzing, indien een voldoende gedetailleerde bereidingswijze in de etikettering is vermeld.

§ 4. 1° De gehalten aan vitamines en mineralen moeten ook worden uitgedrukt in procenten van de in de bijlage opgenomen aanbevolen dagelijkse hoeveelheid per hoeveelheid zoals in § 2 omschreven.

2° Onze Minister kan bepalen dat het in 1° bedoelde percentage van de aanbevolen dagelijkse hoeveelheid voor vitamines en mineralen ook in grafische vorm mag worden weergegeven. Hij kan eveneens de voorwaarden bepalen waaronder deze grafische vorm mag worden weergegeven.

§ 5. Wanneer suikers en/of polyolen en/of zetmeel worden vermeld, moet de desbetreffende aanduiding onmiddellijk na die betreffende het gehalte aan koolhydraten als volgt worden aangegeven :

- Koolhydraten	g
waarvan:	
• suikers	g
• polyolen	g

• zetmeel	g
-----------	---

§ 6. Wanneer het gehalte en/of de soort vetzuur en/of cholesterol wordt vermeld, moet de desbetreffende aanduiding onmiddellijk na die betreffende het totaalgehalte aan vet als volgt worden aangegeven :

- vet	g
waarvan:	
• verzadigd vet	g
• enkelvoudig onverzadigd vet	g
• meervoudig onverzadigd vet	g
- cholesterol	mg

§ 7. De te vermelden waarden zijn naar behoren vastgestelde gemiddelde waarden, waarvoor al naargelang van het geval wordt uitgegaan van:

- a) de analyse van het voedingsmiddel door de fabrikant;
- b) de berekening op basis van de bekende of effectieve gemiddelde waarde van de verwerkte ingrediënten;
- c) de berekening aan de hand van algemeen vaststaande en aanvaarde gegevens.

Onze Minister kan het verschil bepalen dat mag bestaan tussen de vermelde waarden en die welke bij officiële controles worden gevonden.

Artikel 8. Alle vermeldingen waarop dit besluit betrekking heeft moeten tesamen op één plaats worden vermeld, in tabelvorm met de cijfers onder elkaar indien daarvoor voldoende ruimte is.

Indien er onvoldoende ruimte is, worden de gegevens achter elkaar geplaatst.

Deze vermeldingen moeten goed leesbaar en onuitwisbaar op een in het oog vallende plaats zijn aangebracht.

Artikel 9. De bepalingen van dit besluit zijn eveneens van toepassing op niet-voorverpakte voedingsmiddelen, die aan de eindverbruiker en aan instellingen te koop worden aangeboden en op voedingsmiddelen die op verzoek van de koper op de plaats van verkoop worden verpakt of die zijn voorverpakt met het oog op onmiddellijke verkoop.

In dat geval mogen de vereiste vermeldingen op een bord worden aangebracht, dat zich in de nabijheid van het voedingsmiddel bevindt, dan wel op een informatieve bijsluiter, die met het voedingsmiddel wordt meegeleverd.

Artikel 10. Overtredingen van de bepalingen van dit besluit worden opgespoord, vervolgd en gestraft overeenkomstig de wet van 24 januari 1977 betreffende de bescherming van de gezondheid van de verbruikers op het stuk van de voedingsmiddelen en andere producten.

Artikel 11. Artikel 3, 3°, van het koninklijk besluit van 17 april 1980 betreffende de reclame voor voedingsmiddelen, gewijzigd door het koninklijk besluit van 4 augustus 1983, wordt door de volgende bepalingen vervangen :

"3° beweringen inzake de voedingswaarde, zoals bepaald in het koninklijk besluit van 8 januari 1992 betreffende de voedingswaarde-etikettering van voedingsmiddelen: de reclame moet de informatie bevatten van de voedingswaarde-etikettering zoals in het voornoemde koninklijk besluit van 8 januari 1992 bepaald is. Deze bepaling is nochtans niet van toepassing op de reclame gevoerd met audio-visuele middelen."

Artikel 12. Dit besluit treedt in werking de dag waarop het in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt.

De voedingsmiddelen die niet aan de bepalingen van dit besluit voldoen mogen tot 30 september 1993 in de handel blijven.

Tot 1 oktober 1995 echter leidt de vermelding bij voedingswaarde-etikettering, die vrijwillig dan wel naar aanleiding van een bewering plaatsvindt, van één of meer van de volgende voedingsstoffen : suikers, verzadigde vetzuren of verzadigde vetten, voedingsvezels of natrium niet tot de in artikel 4 en 5, § 1, bedoelde verplichting om al deze voedingsstoffen te vermelden.

Artikel 13. Onze Minister van Sociale Zaken en Onze Staatssecretaris voor Volksgezondheid zijn, ieder voor wat hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Brussel, 8 januari 1992.

BOUDEWIJN

Van Koningswege :

De Minister van Sociale Zaken,

Ph. BUSQUIN

De Staatssecretaris voor Volksgezondheid,

R. DELIZEE.

BIJLAGE

De vitamines en mineralen die kunnen worden vermeld, de te gebruiken eenheden en de aanbevolen dagelijkse hoeveelheid (ADH).

VITAMINEN	ADH
Vitamine A (retinol) (mg)	800
Vitamine B1 (thiamine) (mg)	1,4
Vitamine B2 (riboflavine) (mg)	1,6
Vitamine B3 (niacine) (mg)	18
Vitamine B5 (pantotheenzuur) (mg)	6
Vitamine B6 (pyridoxine) (mg)	2
Vitamine B12 (cyano-cobalamine) (mg)	1
Vitamine C (L-ascorbinezuur) (mg)	60
Vitamine D (calciferol) (mg)	5
Vitamine E (uitgedrukt in alfa-tocoferol) (mg)	10
Vitamine H (biotine) (mg)	0,15
Vitamine M (foliumzuur) (mg)	200
MINERALEN	
Calcium (mg)	800
Fosfor (mg)	800
Ijzer (mg)	14
Magnesium (mg)	300
Zink (mg)	15
Jood (mg)	150

In de regel moet voor het bepalen van wat een significante hoeveelheid is, per 100 g of 100 ml, dan wel per verpakking indien deze slechts één portie bevat, van 15 % van de in deze bijlage aangegeven aanbevolen dosis worden uitgegaan.

Ons bekend om te worden gevoegd bij Ons besluit van 8 januari 1992.

BOUDEWIJN

Van Koningswege:

De Minister van Sociale Zaken,

Ph. BUSQUIN

De Staatssecretaris voor Volksgezondheid,

R. DELIZEE.